

geschiedenis van de situatie en de opvattingen van de eigenaars van betrokken erven raadzaam. Hierbij moet men mijns inziens ook kijken naar de aanwezigheid van een bevoegdheid tot uitbouw. Waar, zoals in het hier besproken geval, tussen partijen helemaal niets geregeld is, moet men terughoudend zijn met het aanvaarden van horizontale natrekking. Juist de afwezigheid van een recht (erfdienstbaarheid, eventueel een kwalitatieve verplichting van artikel 6:252 BW) waarbij de eigenaar van het 'ingebroken' erf zijn nabuur en diens rechtvolgers de bevoegdheid verleent om de uitbouw op zijn erf te hebben, is een sterke aanwijzing dat er geen duurzame situatie beoogd is. Dit zelfde zal men moeten aannemen als dit recht slechts gebaseerd is op een overeenkomst.

In het geval van de Varikse toren speelt nog een tweede punt. Het aanvaarden van horizontale natrekking in dit geval zou, zoals de president terecht opmerkt, leiden tot de op zijn zachtst gezegd merkwaardige situatie dat de toren in drie lagen verdeeld raakt. De spits gaat in dit geval 'zweven'. De eenheid tussen onderstuk en spits aannemen op grond van het bestaan van de uitpandige trap lijkt mij een gewrongen constructie. In die zin is er een groot verschil met de situatie waarin zich boven een huis een zolder bevindt die deel uitmaakt van het naburige huis. Er is dan weliswaar sprake van horizontale splitsing van het gebouwde, de eenheid van het onder de zolder gelegen huis is hiermee echter niet verbroken.

Pres. Rb. Arnhem 26 mei 1998, KG 1998, 191

H.D. Ploeger
 universitair docent notarieel recht RU Leiden en
 centrale jurist bij de Samenwerkende Notarissen te
 Den Haag

⁸⁴ Ontbinding rechtspersoon door Kamer van Koophandel

Door het College van Beroep voor het Bedrijfsleven (CvBB) zijn op 2 december 1997 twee uitspraken gedaan in het kader van de bevoegdheid van de Kamer van Koophandel (KvK) tot ontbinding van niet actieve rechtspersonen als bedoeld in artikel 2:19a BW.

Volgens artikel 2:19a lid 1 BW heeft de KvK de bevoegdheid om bij beschikking een rechtspersoon te ontbinden indien de KvK is gebleken dat ten minste twee van de hiernavolgende (verkort weergegeven) omstandigheden zich voordoen:

- a. de rechtspersoon heeft gedurende ten minste één jaar zijn bijdrage aan de KvK niet voldaan;
- b. er staan gedurende ten minste één jaar geen bestuurders ingeschreven;
- c. de rechtspersoon is ten minste één jaar in gebreke met de nakoming van de verplichting tot publicatie van de jaarstukken;
- d. de rechtspersoon heeft ten minste één jaar geen gevolg gegeven aan de aanmaning tot het doen van aangifte voor de vennootschapsbelasting.

Ingevolge lid 3 van genoemd wetsartikel deelt de KvK de rechtspersoon en de ingeschreven bestuurders bij aangetekende brief mede dat zij voornemens is tot ontbinding van de rechtspersoon over te gaan, met vermelding van de omstandigheden waarop het voornemen is gegrond.

De eerste te behandelen uitspraak van het CvBB is die in de bodemprocedure ter zake van de beschikking van de KvK, welke de president van het College bij uitspraak van 16 januari 1997 bij wijze van voorlopige voorziening had geschorst tot de bodemprocedure, KG 1997, 49; JBN 1997, nr 51. Het betreft een BV die volgens de KvK blijkens haar voornemensbrief van 20 juni 1996 ten eerste niet voldoet aan de bijdrageverplichting voor de inschrijving bij het handelsregister en ten tweede ten minste een jaar geen gevolg heeft gegeven aan een aanmaning van de belastingdienst tot het doen van aangifte voor de vennootschapsbelasting, artikel 2:19a letters a en d BW.

De BV toont de KvK aan dat haar moeder - met wie zij was opgenomen in een fiscale eenheid - uitstel was verleend voor de aangifte vennootschapsbelasting.

Op 11 juli 1996 en 5 augustus 1996 voldoet de BV de achterstallige bijdragen ter zake van de inschrijving van het handelsregister.

Vervolgens ontbindt de KvK de BV bij beschikking van 19 augustus 1996.

Het CvBB constateert dat de moeder van de BV met wie zij in een fiscale eenheid was opgenomen, in verzuim was betreffende de aangifte vennootschapsbelasting doch dat dit verzuim, hetwelk door de dochtermaatschappij noch voorkomen noch onderwerpen kon worden, niet kon worden opgevat als een indicatie voor inactiviteit van de dochtermaatschappij en daarom, gelet op de strekking van het wettelijk stelsel, niet als verzuim van de dochtermaatschappij als bedoeld in artikel 2:19a lid 1 onder d BW.

Dit reeds leidt tot gegrondverklaring van het beroep en vernietiging van de beschikking van de KvK, omdat niet wordt voldaan aan het vereiste dat ten tijde van de voornemensbrief van de KvK zich ten minste twee omstandigheden als bedoeld in lid 1 van artikel 2:19a BW voordoen.

Het CvBB geeft ten overvloede nog de volgende interessante overwegingen:

- uit de wetsgeschiedenis blijkt dat op het moment dat de beschikking door de KvK wordt genomen zich nog twee van de in lid 1, onder a-d van artikel 2:19a BW genoemde omstandigheden moeten voordoen (en niet één zoals de KvK betoogde);
- uit de tekst van artikel 2:19a lid 4 BW, in het bijzonder de woorden 'na dagtekening', valt niet anders af te leiden dan dat de termijn van acht weken bedoeld in die bepaling begint te lopen op de dag volgend op die waarop de voornemensbrief is gedagtekend, in dit geval derhalve 21 juni 1996. Dientengevolge kon de bevoegdheid van de KvK om tot ontbinding over te gaan pas bestaan op 16 augustus 1996.

In de tweede uitspraak betreft het een BV welke volgens de voornemensbrief van de KvK niet voldeed aan haar bijdrage aan de KvK en het deponeren van de jaarstukken (artikel 2:19a lid 1 letters a en c BW). Ook ten tijde van de beschikking tot ontbinding van de KvK deden de genoemde tekortkomingen zich nog voor.

Het beroep tegen deze beschikking hield onder andere in dat de BV nog wel actief was met als doel het exploiteren van onroerende zaken, in welk verband zij eigenares was van een appartement. Het oordeel van het CvBB komt erop neer dat de wetgever uitgaat van een inactieve rechtspersoon, indien ten minste twee van de in artikel 2:19a lid 1 BW genoemde omstandigheden zich voordoen. Redelijke toepassing van deze wettelijke regeling vergt dat de KvK haar bevoegdheid niet meer uitoefent in gevallen waarin zich weliswaar ten minste

twee van deze omstandigheden voordoen, doch voor haar volstrekt duidelijk is of had moeten zijn dat sprake is van een rechtspersoon die nog volop activiteiten verricht in het maatschappelijk verkeer. In zo'n geval behoort de KvK niet te beschikken tot ontbinding van de rechtspersoon zonder het instellen van een ander onderzoek, vgl. Pres. CvBB 19 november 1996, door mij besproken in JBN 1997, nr 51.

In het onderhavige geval waren er echter geen omstandigheden die de KvK bekend waren of hadden behoren te zijn op grond waarvan zij redelijkerwijs had moeten besluiten tot het instellen van een nader onderzoek.

De beschikking tot ontbinding blijft dus in stand.

CvBB 2 december 1997, AB 1998, 65

CvBB 2 december 1997, AB 1998, 135

W. Bosse

85 Nogmaals het Amsterdams Verrekenbeding

1. In mijn opstel 'Eindelijk duidelijkheid rond het Amsterdams Verrekenbeding' in JBN 1997, nr 93, heb ik de uitspraak in HR 3 oktober 1997, NJ 1998, 383 (Bal/Keller), begroet als een eindelijk duidelijkheid verschaffend arrest omtrent de omvang van de verrekenplicht als een Amsterdams Verrekenbeding (AVB) gedurende het huwelijk niet is nagekomen. Reeds het arrest van de Hoge Raad van 19 januari 1996, NJ 1996, 617; JBN 1996, nr 28 en 53 (Rensink/Polak), was een stap voorwaarts door de aanvaarding van, wat ik noemde, de 'drie-componenten-leer', maar het arrest-Bal/Keller bracht de gewenste aanvulling door met onderstreepte zinsneden de waardestijging van de stamvermogens uitdrukkelijk buiten de verrekenplicht te stellen.

2. In JBN 1998, nr 57 bespreekt Soons nu het arrest van het Hof Amsterdam van 20 november 1997, SKG 1997, 856/97, waarin de vraag aan de orde kwam of onder de te verrekenen winst ook begrepen is de in een BV, waarvan de man directeur-grootaandeelhouder is, aanwezige niet-uitgekeerde winst. Ik meen met Soons, dat het Hof door de toewijzing van het gevraagde voorschot de vraag in beginsel bevestigend heeft beantwoord. Is dit verwonderlijk? Naar ik meen niet, want dit volgt reeds uit de drie componenten-uitspraak in HR 19 januari 1996.